Lietas arhīva Nr. A42-00961-18/28
ECLI:LV:ADRJRIT:2018:0426.A420312517.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2018.gada 26.aprīlī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese T.Jefremova,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu pārrēķināts Lauku atbalsta dienesta 2017.gada 30.augusta lēmumā Nr.10 6.4-15/17/1180-e noteiktais kompensācijas maksājums par *Natura 2000* meža teritorijām zemes vienībām ar kadastra Nr./numurs A/un Nr./numurs B/.

Aprakstošā daļa

[1] Lauku atbalsta dienesta Dienvidkurzemes reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē 2016.gada 18.maijā saņemts pieteicēja /pers. A/ iesniegums "Vienotais iesniegums 2016.gadā" un tā pielikums "Atbalsta iesniegums kompensācijas maksājumam par *Natura 2000* meža teritorijām 2016.gadā", ar kuru pieteicējs kompensācijas maksājumam pieteica 313,28 ha meža zemes, tostarp 4.kultūrgrupā (vienā zemes vienībā ir vairāku dažādu likmju saimnieciskās darbības ierobežojumi) 140,88 ha meža zemes.

Dienvidkurzemes reģionālā lauksaimniecības pārvalde 2017.gada 30.jūnijā pieņēma lēmumu Nr.02.17.011674, kurā citu starp konstatēts, ka no pieteicēja deklarētās platības 4.kultūrgrupā 140,88 ha atbalstam tiesīga ir platība 127,58 ha apmērā un piemērota pārdeklarācija 19,95 ha apmērā, līdz ar to kompensācijas maksājums 4.kultūrgrupā tika noteikts par 107,63 ha.

Pieteicējs šo lēmumu daļā par 4.kultūrgrupā piešķirto kompensācijas maksājumu apstrīdēja Lauku atbalsta dienestam, ar kura 2017.gada 30.augusta lēmumu Nr.10 6.4-15/17/1180-e tika atkārtoti konstatēts, ka no pieteicēja deklarētās zemes platības 4.kultūrgrupā atbalstam tiesīga ir zeme 127,58 ha platībā. Tomēr ar lēmumu tika nolemts nepiemērot pārdeklarāciju, līdz ar to kompensācijas maksājums 4.kultūrgrupā tika noteikts par 127,58 ha. Lēmums pamatots ar sekojošiem apsvērumiem.

[1.1] Pieteicējs kompensācijas maksājumam 4.kultūrgrupā ir pieteicis vairākas zemes vienības, tostarp zemes vienību ar kadastra Nr./numurs A/, kuras platība ir 18,10 ha (turpmāk arī – zemes vienība Nr.1) un zemes vienību ar kadastra Nr./numurs B/(turpmāk arī – zemes vienība Nr.2), kuras platība ir 2,90 ha.

Dabas aizsardzības pārvaldes informācija liecina, ka par zemes vienību Nr.1 10,40 ha platībā un par zemes vienību Nr.2 2,70 ha platībā ir izmaksāta vienreizējā atlīdzība, tādēļ pieteicējs nevar saņemt kompensācijas maksājumu par minētajām *Natura 2000* meža teritorijas platībām. Turklāt kompensācijas maksājumu var saņemt tikai par zemes vienību, kuras platība ir vismaz 0,5 ha, līdz ar to par zemes vienību Nr.2 kompensācijas maksājums netiek noteikts, ievērojot to, ka no zemes vienības Nr.2 kopējās platības 2,90 ha par 2,70 ha ir izmaksāta vienreizējā atlīdzība.

[1.2] Tā kā vienreizējo atlīdzību ir saņēmis kāds no iepriekšējiem zemes īpašniekiem, par ko pieteicējs varēja nezināt, tad par pieteicēja deklarēto platību 4.kultūrgrupā, kas nav atbalsta tiesīga, nav piemērojama pārdeklarācija.

[2] Pieteicējs, nepiekrītot Lauku atbalsta dienesta lēmumam, to ir pārsūdzējis tiesā, lūdzot noteikt atbalsta maksājumu par visu zemes vienību Nr.1 un Nr.2 platību. Pieteikumā norādīts, ka fakts, ka par zemes vienībām Nr.1 un Nr.2 ir izmaksāta vienreizējā atlīdzība, nav attiecināms uz pieteicēju, kura īpašuma tiesībās uz strīdus platībām nostiprinātas zemesgrāmatā. Turklāt nav īsti skaidrs, kas, kad un kādu vienreizējo kompensāciju saņēmis.

[3] Tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā Lauku atbalsta dienests pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt, papildus paskaidrojot, ka no normatīvajiem aktiem izriet, ka konkrētajā strīdā dienestam ir jāvērtē tikai tas, vai par konkrēto zemes platību ir izmaksāta vienreizējā atlīdzība, nevis tas, vai persona, kas pieteikusies kompensācijas maksājumam par *Natura 2000* meža teritorijām, ir saņēmusi vienreizējo atlīdzību.

[4] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.[1]panta pirmo daļu administratīvās lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja likumā nav noteikts citādi.

Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa konstatē, ka pieteicējs nav lūdzis lietas izskatīšanu mutvārdu procesā un nepastāv citi šķēršļi lietas izskatīšanai rakstveida procesā, tādējādi tiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka pieteikums ir noraidāms.

[6] Tiesa secina, ka lietā pastāv strīds, vai meža pašreizējam īpašniekam pastāv tiesības saņemt atbalsta maksājumus no Eiropas Savienības fondu līdzekļiem par saimnieciskās darbības ierobežojumiem Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijās *(Natura 2000)* (turpmāk – NIM), ja konkrētās teritorijas iepriekšējais īpašnieks iepriekš ir saņēmis vienreizēju atlīdzību par saimnieciskās darbības ierobežojumiem šajā teritorijā.

Lietā nepastāv strīds, ka NIM maksājumiem pieteiktajās strīdus teritorijās ir noteikti mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi un tās ir Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas *(Natura 2000)*.

[7] Vispirms tiesa precizē prasījuma priekšmetu.

Lauku atbalsta dienests saskaņā ar pārsūdzēto lēmumu ir konstatējis pieteicēja tiesības uz NIM atbalstu platībai 4.kultūrgrupā 127,58 ha apmērā un atstājis spēkā sākotnējo lēmumu, ar kuru atteikts piešķirt NIM atbalstu par platību 13,10 ha. Secīgi prasījuma priekšmets ir par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējam tiktu piešķirts atbalsta maksājums par zemes vienības Nr.1 daļu 10,40 ha platībā un par zemes vienību Nr.2 2,90 ha platībā.

[8] Likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" *(spēkā no 2006.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 1.jūnijam)* 5.panta trešajā daļā bija norādīts, ka zemes īpašniekam attiecībā uz konkrētu zemesgabalu, kuram noteikti saimnieciskās darbības ierobežojumi, var piešķirt tikai vienu no šajā likumā noteiktajiem kompensācijas veidiem - atlīdzību, zemes atpirkšanu vai atbalsta maksājumu atbilstoši šā likuma 3.panta trešajā daļā noteiktajam.

Minētā likuma 3.panta otrā daļa paredzēja, ka par zaudējumiem, kas radušies lauksaimnieciskās vai mežsaimnieciskās darbības ierobežojumu dēļ Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijās *(Natura 2000)*, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā var piešķirt arī atbalsta maksājumus no attiecīgo Eiropas Savienības fondu līdzekļiem.

Saskaņā ar šī likuma 11.panta otro daļu atlīdzību par šā likuma 6.panta pirmajā daļā noteikto mežsaimnieciskās darbības ierobežojumu attiecīgajā mežaudzē varēja aprēķināt un piešķirt vienu reizi.

Likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" 3.panta sestā daļa noteica, ja zemes īpašnieks bija saņēmis citus valsts, pašvaldības vai Eiropas Savienības maksājumus, kas tieši vai netieši paredzēti par tiem pašiem saimnieciskās darbības ierobežojumiem, par kuriem šajā likumā bija paredzēta atlīdzība, tad atlīdzību saskaņā ar šo likumu varēja saņemt tikai par kopšanas cirtes aizliegumu visa kalendāra gada laikā.

Savukārt, ja zemes īpašnieks bija pieteicies atbalsta maksājumiem (meža īpašniekiem) no Eiropas Savienības fondu līdzekļiem par saimnieciskās darbības ierobežojumiem Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijās (Natura 2000), tiesības prasīt atlīdzību bija pēc attiecīgā atbalsta maksājuma saņemšanas (likuma "Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" 6.panta trešā daļa).

Tādējādi tiesa secina, ka līdz 2013.gada 31.maijam zemes īpašniekam attiecībā uz konkrētu teritoriju, kurai noteikti saimnieciskās darbības ierobežojumi, bija tiesības saņemt tikai vienu no kompensācijas veidiem - atlīdzību, zemes atpirkšanu vai atbalsta maksājumu atbilstoši šā likuma 3.panta trešajā daļā noteiktajam. Turklāt, ja persona bija saņēmusi NIM maksājumu, tad tā atlīdzību drīkstēja saņemt tikai par kopšanas cirtes aizliegumu visa kalendāra gada laikā.

[9] Likuma "Par kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās teritorijās" *(spēkā no 2013.gada 1.jūnija)* 2.panta otrā daļa nosaka, ka ikgadēju atbalsta maksājumu par saimnieciskās darbības ierobežojumiem Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijās (*Natura 2000*) izmaksā normatīvajos aktos par lauku attīstības atbalsta piešķiršanu noteiktajā kārtībā no attiecīgo Eiropas Savienības fondu līdzekļiem.

Minētā likuma pārejas noteikumu 2.punkts nosaka, ja par kādu zemesgabalā esošu mežaudzi saskaņā ar likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" ir saņemta atlīdzība - maksājums no valsts vai pašvaldības budžeta -, kas sedz aizsargājamo teritoriju aizsardzību un izmantošanu regulējošos normatīvajos aktos noteikto saimnieciskās darbības ierobežojumu dēļ zemes īpašnieka neiegūto mantisko labumu, un nav uzlikti papildu mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi, šā likuma 2.pantā minēto kompensāciju par attiecīgo mežaudzes platību nepiešķir un zemes īpašnieks nevar pretendēt uz zemes atpirkšanu.

Ministru kabineta 2015.gada 7.aprīļa noteikumu Nr.171 "Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai 2014.–2020.gada plānošanas periodā" (turpmāk – Noteikumi Nr.171) 2.3.apakšpunkts nosaka, ka atbalstu lauku attīstībai – vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai – piešķir "*Natura 2000* un Ūdens pamatdirektīvas maksājumi" aktivitātei "Kompensācijas maksājums par *Natura 2000* meža teritorijām".

Noteikumu Nr. 171 58.punkts (redakcijā, kas bija spēkā no 2016.gada 18.marta līdz 2017.gada 27.martam) noteica, ka atbalstu var saņemt, ja atbalstam pieteiktā atbalsttiesīgā platība ir vismaz viens hektārs, ko veido vismaz 0,5 hektārus lieli lauki, kuru robežas sakrīt ar meža nogabalu robežām un kuri ir identificējami dabā, un kuros saskaņā ar normatīvajiem aktiem par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un izmantošanu vai sugu un biotopu aizsardzību pēc stāvokļa kārtējā gada 1. aprīlī ir spēkā kāds no šajā punktā norādītajiem saimnieciskās darbības ierobežojumiem.

Savukārt minēto noteikumu 6.2.2.apakšpunkts nosaka, ka atbalsta pretendents ievēro atbalsta saņemšanas nosacījumu, ka par attiecīgo atbalsttiesīgo platību nav saņemta vienreizējā atlīdzība saskaņā ar likumu "Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos", izņemot kompensāciju par kopšanas cirtes aizliegumu.

Ņemot vērā šajā sprieduma punktā un sprieduma 8.punktā minētās tiesību normas, tiesa secina, ka vienreizējā atlīdzība par saimnieciskās darbības ierobežojumiem tiek noteikta attiecībā uz konkrētu teritoriju (bet ne attiecībā uz konkrētu personu) un attiecībā uz konkrēto teritoriju tiek izmaksāta tikai vienreiz. Tādējādi, mainoties zemes īpašniekam, fakts, ka par attiecīgo teritoriju jau ir izmaksāta vienreizējā atlīdzība par saimnieciskās darbības ierobežojumiem, nezaudē savu juridisko nozīmi un secīgi zemes īpašnieks ir tiesīgs pretendēt uz NIM tikai gadījumā, ja bijušais zemes īpašnieks nav saņēmis par attiecīgo teritoriju vienreizējo atlīdzību vai zemes atpirkšanas maksu.

[10] No lietas materiāliem izriet, ka ar 2016.gada iesniegumu pieteicējs NIM atbalstam ir pieteicis zemes vienību Nr.1 18.10 ha platībā un zemes vienību Nr.2 2,90 ha platībā *(lietas 42., 43.lapa)*.

Dabas aizsardzības pārvaldes sniegtā informācija liecina, ka par zemes vienības Nr.1 platību 10,40 ha un zemes vienības Nr.2 platību 2,70 ha 2010.gadā ir piešķirta vienreizējā atlīdzība *(lietas 32., 34.lapa)*.

Lauku atbalsta dienests paskaidroja, ka pieteicēja gadījumā, izmaksājot kompensāciju, tika ņemts par pamatu 1995.gada meža apsaimniekošanas projekts, kur viss tagadējais zemesgabals ar kadastra apzīmējumu Nr./numurs B/un lielākā daļa no tagadējā zemesgabala ar kadastra apzīmējumu Nr./numurs A/ietilpa īpašuma 3.kvartālā.

Par zemes vienības Nr.1 nogabaliem 4;6;7;8;10;11;12;14;15, kuri kopsummā veido 10,80 ha lielu platību (saskaņā ar taksācijas aprakstu), zemes vienības Nr.1 kopējā saimnieciskās darbības ierobežojuma platība ir 18,50 ha, savukārt pieteicējs uz atbalstu pieteica 18,10 ha.

Nosakot platību, par kuru pieteicējs nevar saņemt atbalstu, jo Dabas aizsardzības pārvalde ir izmaksājusi vienreizējo atlīdzību, Lauku atbalsta dienests veica aprēķinu no zemes vienības Nr.1 kopējās ierobežojuma platības (18,50 ha) atņemot platību, par kuru Dabas aizsardzības pārvalde ir piešķīrusi vienreizējo atlīdzību (10,80 ha) un iegūstot atbalsttiesīgo platību 7,70 ha. Tādējādi pieteicējs nevar saņemt atbalstu par atbalstam pieteikto

platību 10,4 ha apmērā (18,10ha – 7,70ha).

Zemes vienības Nr.2 kopējā ierobežojuma platība ir 3,10 ha, bet attiecībā uz zemes vienības Nr.2 nogabaliem 2 un 3, kuri kopsummā veido 2,90 ha, Dabas aizsardzības pārvalde ir izmaksājusi vienreizējo atlīdzību. Ņemot vērā to, ka pieteicējs atbalstam ir pieteicis zemesgabala Nr.2 platību 2,90 ha, tad atbalsttiesīgā platība zemes vienībai Nr.2 ir 0,2 ha.

Ņemot vērā minēto, kā arī lietas 78.lapā norādīto informāciju, tiesa secina, ka atlikusī meža platība, kurā ir noteikti saimnieciskās darbības ierobežojumi, bet attiecībā uz kuru nav saņemta vienreizējā atlīdzība, attiecībā uz zemes vienību Nr.1 ir 7,7 ha, bet attiecībā uz zemes vienību Nr.2 ir 0,2 ha. Tādējādi pieteicējs NIM atbalstam nepamatoti ir pieteicis platību 10,4 ha attiecībā uz zemes vienību Nr.1 un platību 2,70 ha attiecībā uz zemes vienību Nr.2.

Ņemot vērā to, ka saskaņā ar Noteikumu Nr.171 58.punktu NIM pabalstu var saņemt par lauku, kura platība ir vismaz 0,50 ha, bet atbalstam pieteiktās zemes vienības Nr.2 atbalsttiesīgā platība ir tikai 0,2 ha, tad lēmumā pamatoti ir konstatēts, ka attiecībā uz zemes vienību Nr.2 ir piemērojama pārdeklarācija visā tās NIM atbalstam pieteiktajā platībā 2,90 ha, tādējādi attiecībā uz zemes vienībām Nr.1 un Nr.2 kopējā pārdeklarācijas platība ir 13,3 ha.

[11] Tādējādi, ņemot vērā sprieduma 8.-10.punktos minēto, tiesa secina, ka lēmums ir tiesisks un pamatots, un pieteikums ir noraidāms.

[12] Pieteicējs norāda, ka viņa īpašuma tiesības uz strīdus platībām nostiprinātas zemesgrāmatā un pieteicējam nav īsti skaidrs, kas, kad un kādu vienreizējo kompensāciju saņēmis.

Tiesa norāda, ka pieteicējam bija iespēja pirms nekustamā īpašuma iegādes veikt nekustamā īpašuma izpēti un konstatēt, ka tas atrodas *Natura 2000* teritorijā, kā arī vērsties Dabas aizsardzības pārvaldē un iegūt attiecīgo informāciju gan par īpašumam noteiktajiem saimnieciskās darbības aprobežojumiem, gan par iespēju iegūt kompensāciju par minētajiem ierobežojumiem. Tādējādi fakts, ka par zemes vienību Nr.1 un zemes vienību Nr.2 jau ir izmaksāta vienreizējā atlīdzība par saimnieciskās darbības ierobežojumiem, saprātīgi varēja tapt zināms pieteicējam pirms konkrētā nekustamā īpašuma iegādes.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt pilnībā /pers. A/ pieteikumu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese *(paraksts)* T.Jefremova